

Aanwezig: Sander Geerts, Voorzitter
Eddy Timmermans, Burgemeester
Greta Cochez, Saskia Beeckmans, Rudi Seghers, Schepenen
André De Roubaix, Peter Van Cutsem, Luc Decrick, Patrick Vanbellinghen, René De Vos, Gunther Roobaert, Kristof De Cuyper, Suzanne De Cort, Gerda Claeys, Guy Derijcke, Raadsleden
Leen Deneyer, Algemeen directeur

Verontschuldigd: /

Afwezig: /

In openbare zitting vergaderd,

Betreft: Strategisch project Pajottenland - Eindrapport van de Landschapsstudie naar hernieuwbare energie in het Pajottenland en Traject Landschapsvisie 2040 - Goedkeuring

Aanleiding

Het gezamenlijke traject 'van een Landschapsstudie naar een Landschapsvisie 2040' dat werd opgestart binnen het strategisch project Opgewekt Pajottenland loopt teneinde. De Landschapsvisie 2040 schetst een toekomstscenario voor een energieneutraal en klimaatbestendig Pajottenland. Dit traject wordt momenteel na een intensief draagvlaktraject voorgelegd ter goedkeuring aan de gemeenteraden in de tien gemeenten.

E-mail van Caroline Ruebens (13/04/2021) - samen naar een Landschapsvisie 2040 voor het Pajottenland.

Regelgeving

De gemeenteraad,

Het Decreet Lokaal Bestuur;

Reeds genomen beslissingen:

- Gelet op de gemeenteraadbeslissing van 25/06/2019 betreffende de goedkeuring van het ambitiekader "Opgewekt Pajottenland 1.0";
- Gelet op de collegebeslissing van 06/04/2021 betreffende de kennisname van het eindrapport van de landschapsstudie naar hernieuwbare energie in het Pajottenland & traject Landschapsvisie 2040;
- Gelet op de collegebeslissing van 26/04/2021 betreffende het Strategisch project Opgewekt Pajottenland - Samen naar een Landschapsvisie 2040 voor het Pajottenland;
- Gelet op de collegebeslissing van 17/05/2021 betreffende de indiening subsidiedossier Opgewekt Pajottenland 2022-2025;
- Gelet op de collegebeslissing van 07/06/2021 betreffende de toolbox lokaal draagvlak Landschapsvisie 2040;

Feiten en context

1. GEGEVEN

Op 12 juli 2018 gunde de deputatie een dienstenopdracht voor het uitvoeren van een landschapsstudie naar hernieuwbare energie in het Pajottenland aan het consortium van de firma

Ndvr cvba. Met deze opdracht wil de deputatie een gebiedsgerichte ruimtelijke visie op hernieuwbare energie voor het Pajottenland laten ontwikkelen via een sterke verweving van ontwerpend onderzoek en participatie. De focus ligt op de gemeenten Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en deels de gemeenten Halle en Sint-Pieters-Leeuw. De landschapsstudie startte op 1 oktober 2018. De landschapsstudie dient ter ondersteuning van de provinciale gebiedsgerichte werking rond hernieuwbare energie in het Pajottenland. De landschapsstudie is volledig ingebed in het strategisch project 'Opgewekt Pajottenland' ('Hernieuwbare energie als hefboom voor een klimaatneutraal Pajottenland'); Dit project werd ingediend op 11 augustus 2017 bij Departement Omgeving en goedgekeurd op 27 februari 2018. Op 1 september 2018 is het project van start gegaan. De inzichten uit de landschapsstudie bieden eveneens inspiratie voor de provinciale werking in andere regio's van de provincie Vlaams-Brabant en voor het Beleidsplan Ruimte.

2. BESPREKING

2.1. Verloop en resultaten van de Landschapsstudie

Het stappenplan van de gegunde offerte doorloopt drie fases en omvat de volgende mijlpalen:

1. **Fase 1 – ambitie (analyse en verbeelding)**
 1. Landschapsanalyse, energiesysteemanalyse en draagkrachtanalyse
 2. Eindproducten: ambitiekader en toekomstscenario's
2. **Fase 2 – projectontwikkeling (pilootprojecten en logica)**
 1. Definiëring van landschapsgehele voor productie, bescherming en beleving
 2. Case studies voor diepte-onderzoek naar inbedding, organisatie en realisatie
3. **Fase 3 – operationalisering (tools en actieplan)**
 1. Opmaak van een toolbox met ontwerptools, communicatietools en actietools

o Landschappelijke visie op hernieuwbare energie in het Pajottenland en actieprogramma De eerste fase 'Ambitie' vertrekt vanuit drie analyselagen.

- De landschappelijke analyse gaat dieper in op het unieke karakter van het Pajottenland. Deze analyse is cruciaal voor het destilleren van landschapsgehele in de tweede fase. Een landschapsgeheel is een cluster van bepaalde landschappen met gemeenschappelijke kenmerken (productie, bescherming, beleving...), die om een gelijkaardige aanpak vragen.

- Een energiesysteemanalyse geeft duidelijkheid over de noden en behoeften rond hernieuwbare energie. De analyse brengt de bestaande energiesystemen en mogelijke kansen voor de productie van hernieuwbare energie in kaart. Goed nieuws zo blijkt: het Pajottenland kan energieneutraal zijn in 2040. Door 18% te besparen op het huidige energieverbruik en in te zetten op een verdrievoudiging van de elektrificatie kunnen we in het Pajottenland gaan van het huidige verbruik van 2.628.668 MWh naar een toekomstig direct en lokaal energieverbruik van 899.479 MWh. Deze hoeveelheid energie kan uit lokale hernieuwbare energiebronnen gehaald worden: het technisch potentieel aan hernieuwbare energie in de regio is 1.376.565 MWh.

- Tot slot wordt er een draagkrachtanalyse gemaakt, waarbij gekeken wordt naar de huidige activiteiten in Pajottenland en naar bestaande menselijke systemen, verhoudingen, gevoelens, acties en tools. Via interviews en een eerste golf van specifieke workshops voor bewoners, ambtenaren en energieke ondernemers in februari 2019 peilen NDVR en LAMA naar de gebondenheid van de Pajot met het landschap en de karakteristieken hiervan, de gevoelens rond hernieuwbare energie, de hefbomen en drempels om te werken met hernieuwbare energie technologieën, en om als beleid hierrond aan de slag te gaan.

In de tweede fase 'Projectontwikkeling' worden op basis van de resultaten uit de ambitiefase eerst drie toekomstscenario's of denkrichtingen uitgewerkt. Deze drie extreme denkrichtingen laten toe om te begrijpen welke mogelijkheden en dus keuzes er bestaan. Het zijn géén wenselijke verhalen waartussen gekozen moet worden, maar wel een voedingsbodem voor discussie en verrijkend debat. Deze discussies worden gevoerd met de partners en de klankbordgroep van het strategisch project en met bewoners van het Pajottenland die al eerder deelnamen aan de eerste workshops (februari 2019). Uit deze drie denkrichtingen en de discussies hieronder wordt een gemeenschappelijk ambitiekader gedestilleerd dat de richting schetst naar een duurzame energietransitie binnen

Pajottenland. Het ambitiekader 1.0, goedgekeurd door deputatie op 12 september 2019, is hier een rechtstreeks resultaat van (zie RMT-RP-PRJ2018-001 - Ondertekening van het Ambitiekader 1.0 Opgewekt Pajottenland).

- Eerst worden er vier omgevingsstrategieën bepaald: ruimtelijke eenheden waarbinnen eenzelfde energiestrategie voorgesteld wordt. De strategieën houden rekening met schaal en identiteit van het landschap, met de algemene energievraag en dynamiek binnen de ruimtelijke eenheid. Het onderscheid tussen het dynamische en meer verstedelijkte landschap en het verstilde Pajotse binnenland, de twee landschapsgehelen, is hier leidend. De vier omgevingsstrategieën zijn opgemaakt voor de Zennevallei, de Ninoofsesteenweg, de dorpsclusters en dorpen, en het binnenland.

- Vervolgens worden de bouwstenen hernieuwbare energie naar voor geschoven. De belangrijkste hernieuwbare energiebronnen voor het Pajottenland – zon, wind, biomassa en water - worden op die manier inzichtelijk gemaakt voor hun ruimtelijke inpassing, draagvlak en energetische potentie. Vervolgens worden deze bouwstenen bij elkaar gebracht op maat van de vier omgevingsstrategieën: aan de hand van alle kansen en randvoorwaarden en met behulp van een voor deze studie uitgewerkte rekentool worden een aantal mogelijke inspirerende toekomstscenario's samengesteld. Eén van deze toekomstscenario's is een theoretische 'ideale mix': een uitgebalanceerde mix van hernieuwbare energiebronnen, die een evenwicht vormt tussen energetische efficiëntie, ruimtelijke wenselijkheid en maatschappelijke draagkracht, met aandacht voor een realistisch blik op de haalbaarheid en de mogelijkheid voor energieopslag.

- Tot slot worden negen routekaarten of 'roadmaps' aangeleverd: een reeks van acties die op korte, middellange en lange termijn uitgerold kunnen worden om de visie te gaan realiseren. Elke routekaart heeft een eigen doelstelling, maar verschillende acties werken aan meerdere doelstellingen tegelijk. De negen routekaarten zijn:

1. Besparing stimuleren
2. Energiegedragsverandering
3. Inclusieve maatregelen
4. Intergemeentelijke samenwerkingen
5. Samenwerking met bedrijven en de landbouwsector
6. Netwerk en kennisopbouw
7. Aanpassingen interne werking van gemeenten
8. Ruimtelijke aanpassingen
9. Inventarisatie, monitoring en evaluatie

Zoals voorzien werd doorheen de studie regelmatig samengewerkt met zowel het projectteam Opgewekt Pajottenland, en regelmatig teruggekoppeld met de kerngroep van het strategisch project. Dit verzekerde de gedragenheid van gemaakte keuzes bij de projectpartners.

2.2. Van landschapsstudie naar Landschapsvisie 2040 Opgewekt Pajottenland: traject en indicatieve timing

Het eindrapport van de landschapsstudie geeft een theoretische ideale mix van hernieuwbare energie, die het Pajottenland toelaat om energieneutraal te worden in 2040 als er 18% bespaard wordt op het huidige energieverbruik en de elektrificatiegraad verdrievoudigd wordt. Niet de mix zelf is het belangrijkste product, wel zijn inspirerende voorbeeldwaarde en de methodiek om hiertoe te komen: de combinatie van het landschappelijk kader met de ontwikkelingsstrategieën, het vastleggen van de bouwstenen en randvoorwaarden voor hun gebruik en de rekentool om zelf aan de slag te kunnen gaan als groep van lokale beleidsmakers. Binnen het strategisch project wordt momenteel de theoretische visie van de landschapsstudie verder verfijnd tot een definitieve landschapsvisie 2040. Het volledige traject om hiertoe te komen doorloopt de volgende stappen:

1. Presentatie van het team van de Landschapsstudie aan de kerngroep: Op 18 februari 2020 stelde het team van de landschapsstudie de visie voor op de vijfde kerngroep. Deze presentatie gaf een duidelijk inzicht in de puzzelstukken hernieuwbare energie die nodig zijn om te komen tot een finale beslissing met betrekking tot het toekomstscenario. Op vraag van de leden van de kerngroep werd deze presentatie in de loop van de maand juni 2020 gedeeld met alle Colleges en de Gedeputeerde.

2. Werksessie met bestuursleden van de kerngroep: In een volgende stap leggen de bestuursleden van de kerngroep een eerste finale puzzel van het toekomstscenario. Geïnspireerd door de voorbeeldpuzzels uit de landschapsstudie en op basis van de aangeleverde puzzelstukken proberen we tot een haalbare mix van hernieuwbare energie voor het Pajottenland te komen. Het resultaat hiervan is een eerste aanzet van een Landschapsvisie 2040. Deze workshops vonden plaats op woensdag 16 september 2020 en woensdag 14 oktober 2020.

3. Draagvlaktraject en brochure: In het voorjaar 2021 organiseert het projectteam Opgewekt Pajottenland een breed draagvlaktraject met deputatie, colleges van burgemeester en schepenen, gemeenteraadsleden, provincieraadsleden en bewoners, zowel via infoavonden, toelichtingen aan deputatie en de raadscommissie Ruimte als via een online draagvlaktool (zie www.opgewektpajottenland.be). Aan de hand van de eerste aanzet tot een Landschapsvisie 2040 maakt het team Opgewekt Pajottenland de brochure 'Landschapsvisie 2040 in een notendop' op, zie bijlage.

4. Finale landschapsvisie 2040: Met alle input verzameld tijdens het draagvlaktraject organiseren we in mei 2021 een derde workshop met de leden van de kerngroep. Doel is om de eerste aanzet van de Landschapsvisie 2040 te evalueren op basis van de verzamelde input via de online tool en de infoavonden en indien nodig aan te passen. Het verwachte resultaat is een gedragen keuze voor een finaal toekomstscenario: een definitieve Landschapsvisie 2040.

5. Formele goedkeuring: de definitieve landschapsvisie 2040 wordt ter goedkeuring voorgelegd aan deputatie, provincieraad, colleges van burgemeester en schepenen, en gemeenteraden, vermoedelijk juni 2021.

6. Officiële ondertekening Landschapsvisie 2040: De laatste stap in dit traject is de officiële ondertekening van de Landschapsvisie 2040 aan het einde van het strategisch project Opgewekt Pajottenland, waarin toegewerkt wordt naar het toekomstscenario voor een energieneutraal Pajottenland 2040. De basis is het ambitiekader 1.0, maar verder uitgediept, verrijkt met kaartmateriaal en geconcretiseerd op basis van de resultaten van de landschapsstudie.

BIJLAGEN:

- Eerste aanzet 'Landschapsvisie 2040 in een notendop'
- Visiekaarten Landschapsvisie 2040 Opgewekt Pajottenland.
- Verslag van het draagvlaktraject Landschapsvisie 2040

Overwegende dat er een draagvlak met burgerparticipatie gecreëerd werd waardoor inwoners/adviesraden/gemeenteraadsleden/... konden deelnemen aan een digitaal webinar op 29/04/2021, een opgewekte online babbel op 20/05/2021 en een expo op 09/07/2021;

Financieel Advies/visum

Er werd gedurende de periode van 2018-2020 een totaalbedrag van € 4 800 betaald aan Pajopower.

Amendement

Indiening amendement door gemeenteraadslid, Suzanne De Cort namens CD&V-fractie :

Het besluit te vervangen door :

Artikel 1

van het eindrapport Landschapsstudie met bijhorende harde en zachte visiekaart van de 2040.

Artikel 2

akkoord voor deelname aan het vervolgtraject 'Strategisch Project Opgewekt Pajottenland 2022-2025'.

De voorzitter gaat over tot de stemming over het amendement :

Met 7 stemmen voor (André De Roubaix, Peter Van Cutsem, Luc Decrick, Patrick Vanbellinghen, Kristof De Cuyper, Suzanne De Cort, Gerda Claeys), 8 stemmen tegen (Eddy Timmermans, Greta Cochez, Saskia Beeckmans, Rudi Seghers, René De Vos, Gunther Roobaert, Sander Geerts, Guy Derijcke)

Enig artikel: Het amendement, houdende voorstel tot aanpassing van het besluit, wordt niet goedgekeurd.

voorzitter van de gemeenteraad gaat over tot de stemming over het punt zoals geagendeerd :

Met 8 stemmen voor (Eddy Timmermans, Greta Cochez, Saskia Beeckmans, Rudi Seghers, René De Vos, Gunther Roobaert, Sander Geerts, Guy Derijcke), 7 onthoudingen (André De Roubaix, Peter Van Cutsem, Luc Decrick, Patrick Vanbellinghen, Kristof De Cuyper, Suzanne De Cort, Gerda Claeys)

BESLUIT

Enig artikel: De gemeenteraad beslist de Landschapsvisie 2040 voor het Pajottenland goed te keuren, mits rekening te houden met de opmerkingen geformuleerd tijdens de zitting van het schepencollege van 17 mei 2021, namelijk:

De zoekzone voor windmolens op de grens Halle/Beert-Bellingen-Saintes dient beperkt te worden tot het deel waar nu reeds windmolens staan.

Door de zoekzone uit te breiden tot aan de grens van Halle met Bellingen/Saintes creëert men eigenlijk een windmolenpark. Er bevinden zich nu reeds 6 windmolens op vrij korte afstand van de grens Halle- Beert.

Door nu verder de zoekzone uit te breiden - zoals op de kaart aangeduid - impacteert men het historisch open landschap richting Bellingen/Saintes/Heikruis. De inwoners van Grimmingenstraat-Hondzochtstraat zullen bovendien tussen de windmolens wonen.Opgewekt Pajottenland ondergraaft haar eigen doelstellingen en haar landschapsvisie.

De wijze waarop de huidige windmolens zijn ingeplant strookt bovendien al niet met het principe " eenheid brengt rust " dat Opgewekt Pajottenland nastreeft . Orde, ritme en regelmaat ontbreken en zorgen voor een rommelig landschap richting Halle/Sint-Pieters-Leeuw

Het lijkt alsof het landschap voor Opgewekt Pajottenland stopt op de taalgrens.

Het is bovendien eigenaardig dat men zich niet informeert over de plannen van Wallonie in verband met windmolens.Het feit dat eigenaars van gronden nu reeds aangesproken worden door projectontwikkelaars die zich baseren op de studie van " Opgewekt Pajottenland" is verbazingwekkend.

Halle plaatst windmolens op de plaats waar ze er het minst last van heeft, namelijk aan haar grenzen met het pajottenland/taalgrens.

Namens de Raad,

(g) Leen Deneyer
Algemeen directeur

(g) Sander Geerts
Voorzitter

Voor eensluidend afschrift,

Leen Deneyer

Sander Geerts

Algemeen directeur

Voorzitter